

Sonja Poljšak

Šport slovencev v sosednjih državah in komisija za zamejski šport pri OKS-ZŠZ

Slovensko zamejstvo obsega tista obmejna območja vseh štirih sosednjih držav, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost. Na obmejnih območjih sosednjih držav so torej Slovenci avtohtono prebivalstvo, saj njihova naseljenost na tistem ozemlju sega v davnino. Območja sosednjih držav, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost, in Republika Slovenija sestavljajo skupni slovenski kulturni prostor. Avtohtona slovenska narodna skupnost v sosednjih državah je z Republiko Slovenijo, ki je njena matična domovina in država zaščitnica, zelo tesno povezana na kulturnem, prosvetno-izobraževalnem, gospodarskem in političnem področju. Avtohtona slovenska narodna skupnost v Italiji posekuje širši obmejni pas v treh pokrajinah Avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine, in sicer pokrajino Trst oziroma Tržaško pokrajino, pokrajino Gorica oziroma Goriško pokrajino in pokrajino Videm oziroma Videmsko pokrajino ter Kanalsko dolino. V Italiji živi od 70.000 do 80.000 pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Glavnina avtohtone slovenske narodne skupnosti v Republiki Avstriji živi v južnih delih zvezne dežele Koroške. Manjši del avtohtone slovenske narodne skupnosti živi tudi v zvezni deželi Štajerski, in sicer predvsem v Radgonskem kotu in na nekaterih drugih mestih ob slovensko-avstrijski meji (Sobota, Arnež, Ivnik, Lučane ...). Na Koroškem živi od 20.000 do 40.000 avtohtonih Slovencev, v Zvezni deželi Štajerski pa samo okoli 5000.

Na Madžarskem živijo pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti med reko Rabo na severu in slovensko mejo na jugu. Pokrajina se imenuje Porabje, njeno središče pa je Monošter. V Porabju živi okoli 3000 Slovencev. Porabski Slovenci so dobro organizirani in se kot majhna narodna skupnost dokaj uspešno razvijajo, vendar se zaradi nerazvitega gospodarstva izseljujejo.

Pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v Republiki Hrvaški živijo v krajih severne Istre, reškem zaledju, Gorskem kotarju in Medžimurju ter v Obkolpu in Obsotelju.

Šport je močan povezovalni dejavnik tudi med Slovenci v zamejstvu in matično domovino. Z bogato športno dejavnostjo se lahko

»Srečanje« v Piranu 2009; vir OKS-ZŠZ.

pohvalijo tako v Italiji in Avstriji kot tudi na Madžarskem in Hrvaškem.

Za športno področje v Italiji skrbi Združenje slovenskih športnih društev, v Avstriji Slovenska športna zveza na avstrijskem Koroškem, na Madžarskem delno Zveza Slovencev na Madžarskem (Porabje) in na Hrvaškem delno Zveza Slovencev na Hrvaškem.

Dandanes šport v življenju slovenskih manjšin v zamejstvu predstavlja eno najaktivnejših komponent in je magnet, ki privlači zlasti mladino. Šport povezuje, združuje in je izredno pomemben dejavnik pri krepitevi narodne identitete in krepi znanje slovenskega jezika v zamejstvu.

Komisija za zamejski šport pri OKS-ZŠZ

Po tem, ko je Slovenija vstopila v EU in so v uniji vsaj fizično padle meje, so se Slovincem v zamejstvu odprle nove možnosti oblikovanja skupnega športnega prostora, ki bi lahko bistveno pripomoglo k razširitvi športa na obeh straneh meja.

Področje športa v zamejstvu je bilo vključeno v okviru komisije že pred osamosvojitvijo Slovenije v Zvezi telesnokulturnih organiza-

cij Slovenije, leta 1990 preimenovane v Športno zvezo Slovenije. Po osamosvojitvi in ustanovitvi OKS (oktobra 1991) ter združitvi s Športno zvezo Slovenije v OKS-Združenje športnih zvez je delovala pri komisiji za mednarodne odnose, leta 2002 pa je bila oblikovana Komisija za zamejski šport. Komisijo vsa leta sestavljajo predsedniki športnih zvez iz zamejstva, predstavnik Fakultete za šport, predstavnik Urada Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, predstavniki športnih zvez obmejnih občin in predstavnik OKS-ZŠZ. Komisijo je do leta 2002 vodil Marjan Jemec, od leta 2002 do 2022 Sonja Poljšak, trenutno jo vodi Ivan Peterlin.

Marjan Jemec; vir OKS-ZŠZ.

Komisija za zamejski šport pri Olimpijskem komiteju ima nalogo krepitve čezmejnih povezovanj na področju športa oz. športnih organizacij, zagotavlja jim pomoč pri izobraževanju kadrov, trenerjev in funkcionarjev v obliki seminarjev, ki so organizirani v Sloveniji. Prek spleta v rubriki Novice iz zamejstva obvešča o pomembnih športnih dogodkih in uspehih, vsako leto v Ljubljani pripravi novinarsko konferenco o zamejskem športu in organizira tradicionalna srečanja mladih športnikov iz obmejnih dežel.

Komisija je leta 1977 organizirala prvo srečanje mladih slovenskih športnikov iz obmejnih dežel, in sicer na Ravnah na Koroškem. Srečanje pripravijo v enem od slovenskih mest in letos se je zvrstilo že 45. po vrsti (v letih 2020 in 2021 ni bilo izvedeno zaradi covid-19). Tako bo leta 2027 jubilejna, 50. izvedba. Zastopani so mladi slovenski športniki iz Furlanije - Julijske krajine, avstrijske Koroške, Porabja na Madžarskem in Hrvaške. Z njimi nastopajo tudi športniki iz Slovenije oz. športniki posamezne občine gostiteljice in soorganizatorice srečanja. Udeležuje se jih več kot 200 športnikov v nogometu, košarki (moški), odbojki (ženske) in namiznem tenisu (moški in ženske). Tradicionalna prireditev, ki je vsako leto v drugem mestu, ni namenjena samo športu, ampak predvsem

Člani komisije in organizatorjev »srečanja« na Ravnah 2023: z leve Marjan Velik (član komisije, predsednik SŠZ), Peter Stočko (podžupan Občine Ravne na Koroškem), Miro Cerar (predsednik SOA), Sonja Poljšak (dolgoletna predsednica Komisije), Marko Loibnegger (član komisije, sekretar SŠZ), dr. Tomaž Rožen (župan Občine Ravne na Koroškem), Ivan Peterlin (predsednik komisije, predsednik ZŠSDI), mag. Miran Kos (podpredsednik OKS-ZŠZ), Miran Müllner (član komisije), Ivan Gerjevič (član komisije), Rok Konečnik (član komisije), Rudi Merljak, (član komisije), Andrej Matjašec (član komisije), Bogdan Tušek (predsednik Zveze športnih društev Ravne na Koroškem), dr. Tomaž Pavlin (član komisije), Gorazd Cvelbar (OKS-ZŠZ); vir osebni arhiv Gorazd Cvelbar.

Otvoritev »srečanja« v Celju; vir OKS-ZŠZ.

navezovanju in ohranjanju medsebojnih stikov in prijateljskih vezi med mladimi zamejskimi Slovenci ter njihovem spoznavanju matične domovine.

■ Srečanje športnikov iz obmejnih dežel

1. Ravne na Koroškem	1.–2. 10. 1977
2. Murska Sobota	14.–15. 10. 1978
3. Ajdovščina	23.–24. 6. 1979
4. Ravne na Koroškem	22. 6. 1980
5. Nova Gorica	20.–21. 6. 1981
6. Koper	26.–27. 6. 1982
7. Kočevje	25.–26. 6. 1983
8. Lendava	23.–24. 6. 1984
9. Tolmin	22.–23. 6. 1985
10. Radovljica	28.–29. 6. 1986
11. Ravne na Koroškem	27.–28. 6. 1987
12. Škofja Loka	2.–3. 7. 1988
13. Hrastnik, Trbovlje, Zagorje	23.–24. 6. 1989
14. Jesenice	16.–17. 6. 1990
15. Kranj	23. 6. 1991
16. Ravne na Koroškem	28. 6. 1992
17. Vrhnika	5. 6. 1993
18. Domžale	17.–18. 6. 1994
19. Lendava	23.–24. 6. 1995
20. Velenje	21.–22. 6. 1996
21. Brežice	20.–21. 6. 1997
22. Novo mesto	25.–26. 6. 1998

23. Murska Sobota	25.–26. 6. 1999
24. Tolmin	23.–24. 6. 2000
25. Ribnica	22.–23. 6. 2001
26. Slovenska Bistrica	21.–22. 6. 2002
27. Koper	20.–21. 6. 2003
28. Ravne na Koroškem	25.–26. 6. 2004
29. Nova Gorica	24.–25. 6. 2005
30. Koper	15.–16. 6. 2006
31. Murska Sobota	22.–23. 6. 2007
32. Izola	20.–21. 6. 2008
33. Piran	19.–20. 6. 2009
34. Kranjska Gora	18.–19. 6. 2010
35. Maribor	17.–18. 6. 2011
36. Novo mesto	22.–23. 6. 2012
37. Postojna	21.–22. 6. 2013
38. Ajdovščina	20.–21. 6. 2014
39. Brežice	19.–20. 6. 2015
40. Ljubljana	17.–18. 6. 2016
41. Celje	16.–17. 6. 2017
42. Bled	15.–16. 6. 2018
43. Podčetrtek	14.–15. 6. 2019
44. Kidričevo	2020 odpadlo
44. Kidričevo	2021 odpadlo
44. Kidričevo	17.–18. 6. 2022
45. Ravne na Koroškem	16.–17. 6. 2023

Sonja Poljšak, predsednica Komisije za zamejski šport
pri OKS-ZŠZ med letoma 2002 in 2022,
sonja.poljsak@gmail.com

Otvoritev jubilejnega »srečanja« na Ravnah na Koroškem; vir Gorazd Cvelbar.